

STANDARDY PISANIA PRAC DYPLOMOWYCH

Spis treści

1. WYMOGI JĘZYKOWE
2. STRONA TYTUŁOWA
3. ROZMIAR PRACY DYPLOMOWEJ
4. UKŁAD REDAKCYJNY
5. CYTATY
6. ILUSTRACJE
7. PUNKTORY
8. SYMBOLE I ZNAKI
9. LITERATURA/BIBLIOGRAFIA

1. WYMOGI JĘZYKOWE

Do wymogów formalnych pracy dyplomowej zalicza się wymogi językowe. Z tego punktu widzenia, pożądaną cechą każdej pracy jest poprawny język, styl, przestrzeganie zasad gramatycznych i właściwa interpunkcja. Kłopoty ze stylem, gramatyką i ortografią są częstą przyczyną obniżenia poziomu pracy. Tekst powinien być przejrzysty i komunikatywny, zdania zrozumiałe i raczej krótkie, zawierające tylko jedną myśl. Należy unikać zbyt kwiecistego języka oraz zbyt rozwlekłego lub zbyt zwięzłego formułowania myśli. Ważne jest podejmowanie prób pisania pewnych części pracy (rozdziałów lub podrozdziałów), które po określonych poprawkach, np. językowych, stylistycznych, będą składały się na całość pracy.

2. STRONA TYTUŁOWA

Strona tytułowa pracy powinna być zgodna ze wzorem obowiązującym w Uczelni/Wydziale. W każdym przypadku powinna zawierać następujące dane:

- nazwę uczelni, instytutu/katedry, kierunku studiów, imię i nazwisko autora pracy i numer albumu,
- tytuł pracy,
- tytuł lub stopień naukowy, imię i nazwisko promotora pracy, pod kierownictwem (kierunkiem), którego praca została napisana,
- siedzibę uczelni i rok napisania pracy.

Dane te są wystarczające. Warto pamiętać, że tytuły i inne dane na stronie tytułowej, które nie stanowią skrótów, nie kończą się kropką. Skróty pojedynczych wyrazów kończymy kropką wtedy, gdy przy skracaniu wyrazu została odrzucona jego końcówka fleksyjna, np. *prof.*, *hab.* Jeśli końcowa litera wyrazu jest równocześnie ostatnią w skrócie nie stosujemy kropki, np. *dr Jan Kowalski*, *mgr Jan Kowalczyk*. Jeśli jednak mamy do czynienia ze skrótem *dr* lub *mgr* użytym w odniesieniu do mężczyzny, w innym przypadku niż mianownik, to skrót piszemy z kropką. Powyższy sposób zapisu spowodowany jest tym, iż ostatnia litera skrótu nie jest wówczas ostatnią literą wyrazu, np. *praca napisana pod kierunkiem dr. (prof. dr. hab.) Jana Kowalskiego* lub *praca napisana pod kierunkiem dra (prof. dra hab.) Jana Kowalskiego*. W odniesieniu do kobiet, poprawna jest następująca pisownia: *praca napisana pod kierownictwem dr (prof. dr hab.) Ewy Nowakowskiej*.

3. ROZMIAR PRACY DYPLOMOWEJ

Rozmiaru pracy dyplomowej nie normują żadne reguły. Podstawowym wymogiem jest wyczerpujące opracowanie tematu. Prace dyplomowe zwykle liczą od 40 do 60 stron, w zależności od ich specyfiki. Pracę dyplomową pisze się na papierze o formacie A4, który jest znormalizowany w skali międzynarodowej.

4. UKŁAD REDAKCYJNY

Układ redakcyjny pracy dotyczy jej konstrukcji. Jest to „szkielet, ramy, które mają umożliwić i ułatwić wyprowadzenie wywodów”. Konstrukcję powinny cechować: prostota, przejrzystość, zwięzłość zabezpieczająca przed powtórzeniami i harmonia, umożliwiająca zachowanie właściwych proporcji między częściami pracy. Konstrukcja pracy dyplomowej znajduje swój wyraz w spisie treści, który jest zarazem planem pracy. Spis treści musi być kompletny, to znaczy ma zawierać wszystkie składowe elementy pracy. Spis treści zawiera:

- Wstęp/Wprowadzenie: uzasadnienie podjęcia tematu w świetle aktualnego stanu wiedzy w danej dziedzinie. Cytowanie piśmiennictwa ogólnego i przeglądowego, ewentualnie prac poprzedników.
- Cel i zakres pracy: w kilku zdaniach należy podać cel realizacji pracy. Celem pracy nie może być „przedstawienie czegoś”. Może to być „analiza...”, „ocena...”, „porównanie...”, „zaprojektowanie...”, „konstrukcja...”, „implementacja...” lub inne podobne zadanie. Zakres pracy zawiera to, co jest opisane w pracy.
- Tekst główny, obejmujący rozdziały podzielone na podrozdziały, stanowiące kompletną, w logicznej kolejności podaną całość.
- Wnioski/podsumowanie: istotna część pracy oceniająca jej realizację, rozwiązane problemy, możliwe dalsze działania itp. Wnioski powinny być podane w punktach; dopuszcza się (ale nie zaleca) podanie wniosków w formie opisowej. Przepisy nie normują ilości wniosków, jednak powinny one wynikać ze specyfiki pracy i jej tematyki. Przeciętnie wniosków powinno być od 4 do 8.
- Streszczenie (w języku polskim i angielskim): jest to pół stronicowy skrót całej pracy, łącznie z najważniejszymi osiągnięciami i wnioskami. Streszczenie nie może być spisem treści (nie może być: W punkcie 1 omówiono...; W punkcie 2 omówiono.....itd.). Zwykle umieszczany na początku pracy, przed spisem treści, ewentualnie na jej końcu. Może być pisany czcionką o 1-2 pkt mniejszą niż treść pracy.
- Literaturę/Bibliografię: spis powinien zawierać tylko publikacje wykorzystane/cytowane w pracy, ze wszystkimi danymi niezbędnymi do ich odszukania. Kolejność publikacji – w kolejności wykorzystania/cytowania, lub w kolejności alfabetycznej. Niedopuszczalne jest nadawanie tej samej cytowanej publikacji kilku numerów oraz stosowanie w jednej pracy kilku systemów odnośników. Dopuszcza się wykorzystywanie w pracy źródeł internetowych, ale nie mogą to być jedyne źródła wiedzy. Korzystając ze źródeł internetowych, w spisie literatury należy koniecznie podać datę korzystania.
- Spis tabel (opcjonalnie - jeśli występują w tekście).
- Spis rysunków (opcjonalnie - jeśli występują w tekście).
- Załączniki (opcjonalnie - jeśli występują w tekście).

W spisie treści muszą być uwzględnione wszystkie tytuły, podtytuły wyodrębnione w tekście głównym (najdalej do poziomu 4-go). Każdy element spisu treści musi być oznakowany stroną. Strony numerujemy kolejno, cyframi arabskimi. Dla prac dyplomowych przyjmuje się numerację na dole strony - wyśrodkowane numery stron lub po stronie prawej. Każdy rozdział pracy dyplomowej zaczynamy od nowej strony. Podrozdziały piszemy jeden po drugim, nie zostawiając pustych miejsc na stronie. Tekst ma być rozmieszczony na stronie w sposób proporcjonalny (wyjustowany), z zachowaniem lewego i prawego marginesu, a także odpowiedniej odległości tekstu od góry i od dołu strony. Zwykle margines lewy wynosi 3,5 cm (uwzględnia oprawę pracy), prawy 2,5 cm, górny 2,5 cm, dolny 2,5 cm. Tekst pracy powinien być

napisany czcionką Times New Roman - rozmiar 12 (standard) - interlinia 1,5. Odstęp między znakami normalny. Tekst powinien być pisany z uwzględnieniem akapitów. Akapit wskazuje na nową myśl, nowy problem w tekście, dzieli tekst na logicznie powiązane fragmenty, dzięki czemu staje się on bardziej czytelny. Akapit wyróżniony jest wcięciem z lewej strony. W zależności od potrzeb w tekście podstawowym stosować można pogrubienia, kursywę (czcionka pochylona w prawo) w celu podkreślenia znaczenia określonych pojęć. Stosowane w tekście wyliczenia muszą spełniać reguły redakcyjne, tzn. każdy punkt wyliczenia poprzedzony jest akapitem, zaś oddzielony może być przecinkiem, średnikiem, a nawet kropką.

5. CYTATY

Autorzy prac dyplomowych korzystają często z przemyśleń i publikacji innych osób. Aby nie być posądzonym o plagiat, autor musi podać źródło, z którego czerpie informacje, a następnie dokładnie je opisać. Podanie źródeł jest konieczne, gdy przytacza się cytaty, dane liczbowe, wzory lub ilustracje zaczerpnięte z innych publikacji. Odesłania do prac cytowanych lub powoływanych mogą być różnie wykonane. Przy przytaczaniu czyjegoś zdania w sposób dosłowny, należy oddzielić fragment tekstu oddzielić od reszty opracowania cudzysłowem. W przypadku, gdy cytat jest skrącany, nieprzytaczany w całości, miejsce opuszczone zaznacza się wielokropkiem w nawiasie, np.: Charakterystyki dynamicznie złożonego drgającego wzduźnie lub skrętnie mechanicznego układu prętowego (...) przedstawiono w postaci funkcji niewymiernych zmiennej zespolonej [27]. Cyfra [27] świadczy o tym, że w spisie literatury/bibliografii pod tym właśnie numerem zapisany jest odpowiedni tytuł pozycji literatury/bibliografii. Odwołania do literatury stosuje się również wtedy, gdy chce się wskazać, że dany fragment pracy został opisany na podstawie źródeł literaturowych.

6. ILUSTRACJE/RYSUNKI

Ilustracjami w pracy mogą być reprodukcje: a) fotografii dokumentacyjnych, b) rysunków technicznych, wykresów, diagramów, schematów. Podpisy rysunków umieszcza się pod rysunkiem. Rysunki powinny być dobrej jakości i powinny mieć wskazane źródło – w przypadku autorskiego opracowania można użyć sformułowania [opracowanie własne]. Umiejscowienie – należy podawać najbliższe miejsca, do którego się odnoszą. Numeracja ilustracji - powinna być ciągła lub w obrębie jednego rozdziału. Ilustracje należy numerować cyframi arabskimi. W tekście pracy do rysunków należy odnosić się poprzez podanie jego numeru np. (rys. 1). Do każdego rysunku powinien być w tekście komentarz odnoszący się do jego zawartości.

7. TABEL

Powinny być sporządzane w sposób czytelny, dopasowany rozmiarem do marginesów. Rozmiar czcionki w tabelach może być o 1-2 punkty mniejszy niż tekstu pracy. Podpisy tabel umieszcza się nad tabelą, Numeracja, umiejscowienie tabel w tekście i pozostałe wymagania – jak dla ilustracji/rysunków z pkt. 6.

8. RÓWNIANIA

Powinny być sporządzane w sposób czytelny i numerowane. Numery podawane w nawiasach okrągłych i wyrównane do prawego marginesu. Pod równaniami powinny być objaśnienia użytych oznaczeń.

9. PUNKTORY

Przykład:

Wapna dzieli się na:

- wapno lekko palone - wypalane w temperaturze 1000°C, o niskiej gęstości, białe lub jasno beżowe,
- wapno martwo palone - wypalane w temperaturze 1300°C, w którym kryształy CaO są większe od 10 µm.

lub:

Wapna dzielą się na:

- wapno lekko palone - wypalane w temperaturze 1000°C, o niskiej gęstości, białe lub jasno beżowe;
- wapno martwo palone - wypalane w temperaturze 1300°C, w którym kryształy CaO są większe od 10 µm.

10. SYMBOLE I ZNAKI

Średnica: Ø

10 mm

270 kJ/g

$\rho \leq 10 \text{ kg/m}^3$

10 mm

4x4x16 cm

40x40x160 mm

15x15 cm

21 godzin

50%

35°C

$\pm 5^\circ\text{C}$

11. LITERATURA/BIBLIOGRAFIA

Bibliografia pracy dyplomowej, jest dokumentacją wiedzy autora i zestawieniem źródeł, z których korzystał autor i z których może skorzystać także czytelnik. Bibliografia może być podzielona na dwie lub więcej części. Bibliografia oznacza uporządkowany spis (wykaz, zestawienie) wszystkich źródeł drukowanych i elektronicznych cytowanych w pracy. W bibliografii nie powinno się podawać pozycji, które nie były analizowane w pracy. Można wyróżnić następujące źródła informacji: podręczniki związane merytorycznie z tematem pracy, opracowania monograficzne, artykuły naukowe publikowane w czasopismach fachowych czy zeszytach naukowych, artykuły popularno-naukowe, pochodzące z uznanych czasopism, artykuły informacyjne, pochodzące z czasopism niekoniecznie fachowych, dane statystyczne (z roczników statystycznych), sprawozdania wewnętrzne (z przedsiębiorstw), materiały konferencyjne, akty prawne, inne źródła.

Poniżej przedstawione są ogólne wskazówki dotyczące opisu literatury/bibliografii:

- Opis bibliograficzny książki (jeden autor): Nazwisko, imię. *Tytuł*. Wydawca, Miejsce wydania, rok wydania.

Przykład: Czarnowski K.: *Podstawy budownictwa*. PWN, Warszawa 1983.

- Opis bibliograficzny książki (do trzech autorów): Nazwisko, imię, nazwisko, imię, nazwisko, imię. *Tytuł*. Wydawca, miejsce wydania, rok wydania.

Przykład: Konecki W., Sitkowski J., Ulatowski A.: *Remonty budynków mieszkalnych*. Arkady, Warszawa 1978.

- Opis bibliograficznej pracy zbiorowej (więcej niż trzech autorów): *Tytuł*. Imię, nazwisko redaktora lub autora wyboru. Oznaczenie wydania. Miejsce wydania: Wydawnictwo, rok wydania.

Przykład: *Fundamenty. Projektowanie i wykonawstwo*. Praca zbiorowa pod kierownictwem B. Rossińskiego. Arkady, Warszawa 1976.

Przykład: *Remonty i modernizacja budynków mieszkalnych. Poradnik*. Praca zbiorowa pod kier. Stanisława Zaleskiego. Arkady, Warszawa 1987.

- Książka wielotomowa:

Przykład: Pawłowski P.: *Budownictwo ogólne*. Tom I. PWN, Warszawa 1979.

- Opis artykułu z czasopisma: Autor artykułu. Tytuł. Tytuł czasopisma, rok wydania, numer czasopisma, numery stronic.

Przykład: Sas W., *Przegląd naukowy*. Inżynieria i kształtowanie środowiska 2010, Nr 1 (47), s. 53-64.

- Opis artykułu z konferencji:

Przykład: Grodzicka A., Siemaszko-Lotkowska D., Wolska-Kotańska Cz., *Wybrane aspekty charakterystyki kruszyw pochodzących z recyklingu betonu i ich wykorzystanie*. Materiały konferencyjne. Mrągowo 2002.

Przykład: Gorzyński J., *Analiza emisji zanieczyszczeń w pełnym cyklu istnienia budynku*. Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Techniczna, Ekologia a budownictwo, PZTP. Bielsko Biała 1998.

- Źródła elektroniczne (strony internetowe):

Przykład: <http://tajemnicepiramid.w.interia.pl/kompleks.htm> (data korzystania).

- Opis normy:

Przykład: PN-EN 13279-2:2006. Spoiwa gipsowe i tynki gipsowe. Część 2: Metody badań.

- Opis ustawy:

Przykład: Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (z późniejszymi zmianami).

- Opis rozporządzenia:

Przykład: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (z późniejszymi zmianami).

Zestawienie polskich skrótów wykorzystywanych w przypisach i opisach bibliograficznych:

oprac.	- opracowanie, opracował/ła/li
red.	- redakcja, redaktor/ka/rzy
popr.	- poprawione
poszerz.	- poszerzone
rozszerz.	- rozszerzone
uzup.	- uzupełnione
zm.	- zmienione
przekł.	- przekład
przeł.	- przełożył/ła/li
tłum.	- tłumaczenie, tłumaczył/ła/li
s.	- strona/y
t.	- tom
nr	- numer
z.	- zeszyt
cz.	- część
wyd.	- wydanie
wydaw.	- wydawnictwo

RADCA PRAWNY

mgr Kamila Kawalsku-Jakubiec